

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય અને અન્ય

વિરુદ્ધ

યોગીશ ચંદ્ર દુબે અને અન્યો

સપ્ટેમ્બર ૮, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તિ એસ. બી. સિંહા અને ન્યાયમૂર્તિ દલવીર ભંડારી]

સેવા કાયદો-જાહેર રોજગાર-નિયમિતકરણ-દૈનિક વેતન પર નિયુક્ત પ્રતિવાદીઓ-વૈધાનિક નિયમોની દ્રષ્ટિએ નહીં, માત્ર પરિસ્થિતિની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા માટે કરવામાં આવેલી નિમણૂક -પ્રતિવાદીઓ કોઈ પદ ધરાવતા ન હોવાથી, તેઓ પગારના કોઈ નિયમિત ધોરણ માટે હકદાર ન હતા-ભારતનું બંધારણ, ૧૯૫૦-કલમ ૧૨.

પ્રતિવાદીઓની દૈનિક વેતન પર નિમણૂક કરવામાં આવી હતી.આ નિમણૂકો કોઈપણ કાયદાકીય નિયમોનું પાલન કરીને કરવામાં આવી ન હતી.એમ્પ્લોયમેન્ટ એક્સચેન્જને કોઈ જાહેરાત કે ખાલી જગ્યાઓ જાહેર કરવામાં આવી ન હતી.તેઓ સેવાઓના નિયમિતકરણ માટે હકદાર છે તે આધાર પર, પ્રતિવાદીઓએ નિયમિત પગારનો દાવો કરતી ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ મૂળ અરજી દાખલ કરી હતી.ટ્રિબ્યુનલે એ નિર્દેશ સાથે અરજીનો નિકાલ કર્યો કે પ્રતિવાદીઓને લાગુ ભથ્થાં સાથે તેઓ જે પદ પર કામ કરી રહ્યા હતા તેના લઘુત્તમ પગાર ધોરણ પર વેતન ચૂકવવામાં આવે.અપીલકર્તા દ્વારા દાખલ કરાયેલી રિટ અરજી હાઈકોર્ટ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

આ અદાલતમાં અપીલમાં એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે પ્રતિવાદીઓ કોઈ પદ ધરાવતા નથી અને તેથી તેઓ જે પદ પર કામ કરી રહ્યા હતા તેની સાથે જોડાયેલા લઘુત્તમ પગાર ધોરણનો દાવો કરવા માટે હકદાર નથી, જેમાં લાગુ ભથ્થાં પણ સામેલ છે.

અપીલને મંજૂરી આપતા, અદાલાતે

ઠરાવ્યું:૧.૧.તે ન તો શંકામાં છે કે ન તો વિવાદમાં છે કે પ્રતિવાદીઓની નિમણૂક વૈધાનિક નિયમોની દ્રષ્ટિએ કરવામાં આવી ન હતી.તેમની સેવાઓ અધિકારીઓ દ્વારા માત્ર પરિસ્થિતિની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા માટે લેવામાં આવતી હતી.કોઈ પદ મંજૂર કરવામાં આવ્યું ન હતું.ખાલી જગ્યાઓ જાહેર કરવામાં આવી ન હતી.હવે એ સામાન્ય બાબત છે કે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૨ના અર્થમાં રહેલા રાજ્યએ જાહેર રોજગાર આપતી વખતે બંધારણીય તેમજ વૈધાનિક જરૂરિયાતોનું પાલન કરવું આવશ્યક છે.હોદ્દાઓ પર નિમણૂકો હાલના નિયમો અનુસાર થવી જોઈએ.નિયમિતતા એ નિમણૂકની રીત નથી.જો કોઈ ભરતી નિયમિતકરણ દ્વારા કરવામાં આવે છે, તો તેનો અર્થ એ થશે કે પાછળના દરવાજાની નિમણૂક, જેની પાસે કોઈ કાનૂની મંજૂરી નથી.[૮૬૧-સી, ડી]

૧.૨.જે વ્યક્તિની ભરતીના નિયમોનું પાલન કરીને રાજ્ય દ્વારા નિમણૂક કરવામાં આવી હોય, તેને આ દરજ્જો મળે છે.તેને ભરતા પહેલા એક પદ બનાવવું અને/અથવા મંજૂર કરવું આવશ્યક છે.પ્રતિવાદીઓ કોઈ પદ પર ન હોવાથી તેઓ કોઈપણ પ્રકારના પગાર માટે હકદાર નથી.[૮૬૨-બી; ૮૬૪-એફ]

કર્ણાટક રાજ્ય અને અન્ય વિરુદ્ધ કે. જી. એસ. ડી. કેન્ટીન કર્મચારી કલ્યાણ સંગઠન અને અન્ય, (૨૦૦૬) ૧ એસ. સી. સી. ૫૬૭ અને એમ. પી.

હાઉસિંગ બોર્ડ અને અન્ય વિરુદ્ધ મનોજ શ્રીવાસ્તવ, (૨૦૦૬) ૨ એસ. સી. સી. ૭૦૨ પર આધાર રાખ્યો હતો.

ભેલ અને અન્ય વિરુદ્ધ બી. કે. વિજય અને અન્યો, (૨૦૦૬) ૨ એસ. સી. સી. ૬૫૪ અને મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ, સુજાનપુર વિરુદ્ધ સુરિન્દર કુમાર, જે. ટી. (૨૦૦૬) ૫ સ્કેલ ૫૦૫ નો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે.

૨. જો કે, આ કેસની વિચિત્ર હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, રાજ્યએ ખાલી જગ્યાઓ, જો કોઈ હોય તો, શક્ય તેટલી ઝડપથી ભરવા માટે પગલાં લેવા જોઈએ, જે કિસ્સામાં, પ્રતિવાદીઓના કેસો અન્ય પાત્ર ઉમેદવારોની સાથે વિચારણા કરી શકાય.જો કે, વય મર્યાદા, જો કોઈ હોય તો, તેમણે અપીલકર્તાઓ સાથે જે હદ સુધી કામ કર્યું હોય તેમાં છૂટછાટ આપવામાં આવી શકે છે.[૮૬૪-એફ-૭]

દીવાની અપીલીય અધિકારક્ષેત્ર :સિવિલ અપીલ નંબર ૩૯૮૨/૨૦૦૬.

મધ્ય પ્રદેશ હાઇકોર્ટના ૪/૮/૨૦૦૪ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી, ઈન્ડોર ખાતેની ખંડપીઠે રિટ પિટિશન નંબર ૬૬૪૦/૨૦૦૩ માં.

અપીલકર્તાઓ માટે એસ. કે. દુબે અને બી. એસ. બંટિયા.

પ્રતિવાદીઓ માટે વિમલ ચંદ્ર, એસ. દવે, નીલમ કલસી અને શૈલેન્દ્ર નારાયણ સિંહ.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

એસ. બી. સિન્હા, ન્યાયાધીશ.૨જા આપવામાં આવી.

શું પ્રતિવાદીઓ, જેઓ દૈનિક વેતન પર રોકાયેલા હતા, તેઓ જે પદ પર લાગુ ભથ્થા સાથે કામ કરતા હતા તેની સાથે જોડાયેલા લઘુત્તમ પગાર ધોરણનો દાવો કરવા માટે હકદાર છે કે કેમ, તે આ અપીલમાં સામેલ પ્રશ્ન છે, જે ૪ ઓગસ્ટ, ૨૦૦૪ ના રોજ મધ્ય પ્રદેશ હાઈકોર્ટ, ઇન્દોર બેન્ચે રિટ પિટિશન નંબર ૬૬૪૦/૨૦૦૩ માં પસાર કરેલા ચુકાદા અને આદેશમાંથી ઉદ્ભવે છે. પ્રતિવાદીઓની નિમણૂક દૈનિક વેતન પર કરવામાં આવી હતી. દૈનિક વેતનની રકમ ૯૭.૧૪ પૈસાના દરે. જિલ્લા કલેક્ટર દ્વારા નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. તેમની નિમણૂક કાયદાકીય નિયમોનું પાલન કરીને કરવામાં આવતી નથી. કોઈ જાહેરાત કરવામાં આવી ન હતી. એમ્પ્લોયમેન્ટ એક્સચેન્જને પણ ખાલી જગ્યાઓની જાણ કરવામાં આવી ન હતી.

તેઓ તેમની સેવાઓને નિયમિત કરવા માટે હકદાર છે તે આધાર પર,
તેમણે અન્ય બાબતોની સાથે મધ્ય પ્રદેશ રાજ્ય ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ એક મૂળ
અરજી દાખલ કરી, જેમાં નીચેની રાહત માટે પ્રાર્થના કરી:

"(એ) માનનીય એમપી રાજ્ય વહીવટી ટ્રિબ્યુનલ ભોપાલ દ્વારા
તારીખ ૧૫/૧૨/૮૭ જોડાણ એ-૬ દ્વારા પસાર કરાયેલા
આદેશોને ધ્યાનમાં રાખીને પ્રતિવાદીઓ પાસેથી આ માનનીય
ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ કેસ દાખલ કરવાની તારીખથી સહાયક ગ્રેડ
પોસ્ટ નિયમિત (પગાર લાભમાં વધારો સિવાય) માટે પગાર
ધોરણની ચુકવણી માટે આદેશ પસાર કરવામાં આવે.

(બી) પ્રતિવાદીઓને નિર્દેશ આપવામાં આવે કે પ્રતિવાદીએ નિયત
સમયગાળાની અંદર સહાયક ગ્રેડ III પદ તરીકે અરજદારને
નિયમિત કરવા માટે યોગ્ય કાર્યવાહી કરવી જોઈએ.

ઉપરોક્ત કાર્યવાહીમાં, અપીલકર્તાએ દલીલ કરી હતી કે પ્રતિવાદીઓ કોઈ
પણ ખાલી પદ પર રોકાયેલા ન હોવાથી, પગારના નિયમિત ધોરણે પગારની
ચુકવણી કાયદામાં અસ્વીકાર્ય છે. સહાયક ગ્રેડ III ની જગ્યાઓ મધ્યપ્રદેશ જાહેર

આરોગ્ય ઇજનેરી વિભાગ (બિન-રાજપત્રિત) સેવા (સેવાની શરતો અને ભરતી) નિયમો, ૧૯૭૬ તરીકે ઓળખાતા ભરતી નિયમોમાં નિર્ધારિત પ્રક્રિયાઓના સંદર્ભમાં ભરવામાં આવે છે.તેથી, તમામ ભરતીઓ તેની શરતોમાં કડક રીતે કરવી જરૂરી હતી.

૧/૧/૨૦૦૨ તારીખના આદેશને કારણે, ટ્રિબ્યુનલે નિર્દેશ આપ્યો:

".....સમાન કિસ્સાઓમાં ટ્રિબ્યુનલે અરજદારોને રાહત આપી છે જે અરજદારના વકીલ માંગી રહ્યા છે.તેથી, આ અરજીનો નિકાલ એ નિર્દેશ સાથે કરવામાં આવે છે કે અરજદારોને લાગુ ભથ્થા સાથે જે પદ પર તેઓ કામ કરી રહ્યા છે તેના ઓછામાં ઓછા પગાર ધોરણ પર વેતન ચૂકવવામાં આવશે, પરંતુ આ અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી અમલમાં પૃથ્વીના લાભ વિના.જો તેમની પાસે આ પદ માટે લઘુત્તમ લાયકાત હોય તો ".

દેખીતી રીતે, ટ્રિબ્યુનલે મૂળ અરજી નંબર ૪૦૦/૧૯૯૪ માં તેના દ્વારા પસાર કરાયેલા ૧૫/૧૨/૧૯૯૭ ના અગાઉના આદેશના આધારે ઉપરોક્ત નિર્દેશો જારી કર્યા હતા.

અહીં અપીલકર્તા દ્વારા હાઈકોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ અરજીને તે જ કોર્ટના ડિવિઝન બેન્ચના અગાઉના નિર્ણયને પગલે વિવાદિત ચુકાદાને કારણે ફગાવી દેવામાં આવી હતી.

અપીલકર્તાઓ વતી હાજર રહેલા વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી એસ. કે. દુબેએ આ અપીલના સમર્થનમાં ટૂંકી દલીલ કરી હતી. એવી વિનંતી કરવામાં આવી હતી કે જો પ્રતિવાદીઓને સેવામાં નિયમિત થવાનો કાનૂની અધિકાર હોય તો તેઓ નિયમિત પગાર પર પગારનો દાવો કરી શક્યા હોત. પ્રતિવાદીઓ, એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે તેઓ કોઈ પદ ધરાવતા નથી અને તેથી, વિવાદિત ચુકાદાને ટકાવી શકાતો નથી.

બીજી તરફ પ્રતિવાદીઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી વિમલ ચંદ્ર દવેએ રજૂઆત કરી હતી કે પ્રતિવાદીઓ 'સમાન કામ માટે સમાન પગારના સિદ્ધાંત' ના આધારે સહાયક ગ્રેડ III ના ધારકોને ચૂકવવામાં આવતા સમાન પગારના હકદાર છે.

તે ન તો શંકામાં છે કે ન તો વિવાદમાં છે કે પ્રતિવાદીઓની નિમણૂક વૈધાનિક નિયમોની દ્રષ્ટિએ કરવામાં આવી ન હતી. તેમની સેવાઓ અધિકારીઓ દ્વારા માત્ર પરિસ્થિતિની જરૂરિયાતોને પહોંચી વળવા માટે લેવામાં આવતી

હતી.કોઈ પદ મંજૂર કરવામાં આવ્યું ન હતું.ખાલી જગ્યાઓ જાહેર કરવામાં આવી ન હતી.હવે એ સામાન્ય બાબત છે કે ભારતના બંધારણની કલમ ૧૨ના અર્થમાં રહેલા રાજ્યએ જાહેર રોજગાર આપતી વખતે બંધારણીય તેમજ વૈધાનિક જરૂરિયાતોનું પાલન કરવું આવશ્યક છે.હોદ્દાઓ પર નિમણૂકો હાલના નિયમો અનુસાર થવી જોઈએ.નિયમિતતા એ નિમણૂકની રીત નથી.જો કોઈ ભરતી નિયમિતકરણ દ્વારા કરવામાં આવે છે, તો તેનો અર્થ એ થશે કે પાછળના દરવાજાની નિમણૂક, જેની પાસે કોઈ કાનૂની મંજૂરી નથી.

કર્ણાટક રાજ્ય અને અન્યો વિરુદ્ધ કે. જી. એસ. ડી. કેન્ટીન કર્મચારી કલ્યાણ સંગઠન અને અન્યો [(૨૦૦૬) ૧ એસ. સી. સી. ૫૬૭] માં, આ અદાલતે નીચેની શરતોમાં કાયદો ઘડ્યો હતો:

"ઓછામાં ઓછા તેઓએ કામ કર્યું હોય તે સમયગાળા માટે તેઓ સરકારી કર્મચારીઓના પગારના સ્કેલમાં મહેનતાણું મેળવવા માટે હકદાર હતા તે દલીલ એકથી વધુ કારણોસર સ્વીકારી શકાતી નથી.તેઓ કોઈ પદ પર નહોતા.કેન્ટીન માટે રાજ્ય દ્વારા કોઈ પદને મંજૂરી આપવામાં આવી ન હતી.રાજ્યના જણાવ્યા અનુસાર, તેઓ તેના કર્મચારીઓ ન હતા.પગારના નિયમિત સ્કેલ પર પગાર, તે સામાન્ય છે, કર્મચારીને ત્યારે જ ચૂકવવાપાત્ર હોય છે જ્યારે તે કોઈ

દરજ્જો ધરાવે છે.(મહેન્દ્ર એલ જૈન વિરુદ્ધ ઇન્દોર વિકાસ સત્તામંડળ
(૨૦૦૫) ૧ એસ. સી. સી. ૬૩૯ જુઓ.)

આમ, ઉચ્ચ અદાલત એ ચુકાદામાં સાચી ન હતી કે પ્રથમ
પ્રતિવાદીના સભ્યોને કર્ણાટક રાજ્યના આતિથ્ય સંગઠનની સમકક્ષ
ગણી શકાય.આ પ્રકારનું સમીકરણ કાયદામાં અસ્વીકાર્ય છે.રાજ્યની
આતિથ્ય સંસ્થામાં આ જગ્યાઓને મંજૂરી આપવામાં આવી હશે.માત્ર
કારણ કે ભોજન તૈયાર કરવામાં આવે છે અને પીરસવામાં આવે છે,
તેનો અર્થ એ નથી કે સમિતિ દ્વારા ચલાવવામાં આવતી કેન્ટીનને
તેની સાથે સરખાવી શકાય.

જે વ્યક્તિની ભરતીના નિયમોનું પાલન કરીને રાજ્ય દ્વારા નિમણૂક
કરવામાં આવી હોય, તેને આ દરજ્જો મળે છે.તેને ભરતા પહેલા એક પદ બનાવવું
અને/અથવા મંજૂર કરવું આવશ્યક છે.આ પ્રશ્ન તાજેતરમાં એમપી હાઉસિંગ બોર્ડ
અને અન્ય વિરુદ્ધ મનોજ શ્રીવાસ્તવ [(૨૦૦૬) ૨ એસસીસી ૭૦૨] માં
વિચારણા માટે આવ્યો હતો, જેમાં તે યોજાયો હતો:

"૩૩.આ બાબતના હેતુ માટે, અમે એ આધાર પર આગળ વધીશું કે
૧૯૬૧નો કાયદો ૧૯૭૩ના કાયદા અને તે હેઠળ ઘડવામાં આવેલા

નિયમોની સરખામણીમાં એક વિશેષ કાયદો છે.પરંતુ ઉપરોક્ત કાયદાની જોગવાઈઓમાં કોઈ વિરોધાભાસની ગેરહાજરીમાં, ૧૯૭૩ના અધિનિયમ અને ૧૯૮૭ના નિયમોમાં પૂરી પાડવામાં આવેલી ભરતી સંબંધિત શરતો સહિત સેવાની શરતો લાગુ થશે.જો પછીના કારણોસર, નિમણૂક અમાન્ય છે, તો તેને નિયમિતકરણનો આશરો લઈને માન્ય કરી શકાતી નથી.નિયમિત કરવાના હેતુથી જે સંબંધિત કર્મચારીને કાયમી દરજ્જો આપશે, ત્યાં એક પદ અસ્તિત્વમાં હોવું જોઈએ.જો કે, આપણે એ ઉમેરવાની ઉતાવળ કરી શકીએ કે નિયમિતતા પોતે કાયમીપણું સૂચવતું નથી.અમે ૧૯૬૩ના નિયમોની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને આ શબ્દનો ઉપયોગ કર્યો છે.

તે વધુ અભિપ્રાય આપવામાં આવ્યો હતો:

"જેની પાસે તેના માટે કોઈ સત્તા નથી તેવી વ્યક્તિ દ્વારા કરવામાં આવેલી નિમણૂક રદબાતલ ગણાશે.કાયદાની ફરજિયાત જોગવાઈઓ અથવા બંધારણીય જવાબદારીનું ઉલ્લંઘન કરીને કરવામાં આવેલી નિમણૂક પણ રદબાતલ ગણાશે.જો કાયદાની દ્રષ્ટિએ કોઈ નિમણૂક કરી શકાતી ન હોય, તો આવી નિમણૂક કાયદાની જોગવાઈઓના કાર્યક્ષેત્રમાં ન હોવાથી તે રદબાતલ ગણાશે; તેને

કાયમી કર્મચારીઓના કેડરમાં લાવી શકાતો નથી.નિયમોમાં સમાવિષ્ટ "કાયમી કર્મચારી" અને "કામચલાઉ કર્મચારી" ની વ્યાખ્યાઓનો અર્થ, આમ, અધિનિયમ દ્વારા પ્રાપ્ત કરવાના હેતુ અને હેતુને ધ્યાનમાં રાખીને થવો જોઈએ ".

તેમાં વિચારણા માટે જે પ્રશ્ન ઊભો થયો હતો તે હતો:'શું તેમાં પ્રતિવાદીઓ મધ્યપ્રદેશ ઔદ્યોગિક રોજગાર (સ્થાયી આદેશો) અધિનિયમ, ૧૯૬૧ના અર્થમાં કાયમી કર્મચારી હતા?એવું જોવા મળ્યું હતું:

""કાયમી કર્મચારી" નો દરજ્જો મેળવવાના દષ્ટિકોણ ધરાવતી વ્યક્તિની વૈધાનિક નિયમોની દ્રષ્ટિએ નિમણૂક કરવી આવશ્યક છે.તે પ્રતિવાદીનો કેસ નથી કે તેની નિમણૂક ખાલી પદ સામે કરવામાં આવી હતી જે વૈધાનિક સત્તા દ્વારા યોગ્ય રીતે મંજૂર કરવામાં આવી હતી અથવા તેની નિમણૂક ક્ષેત્રમાં કાર્યરત વૈધાનિક કાયદાને અનુસરીને કરવામાં આવી હતી.

કમનસીબે શ્રમ અદાલતે ઉપરોક્ત પ્રશ્નની જાહેરાત કરી ન હતી અને તેનો ચુકાદો એ આધાર પર પસાર કર્યો હતો કે પ્રતિવાદીએ પ્રમાણભૂત સ્થાયી આદેશોની કલમ ૨ (vi) ની દ્રષ્ટિએ છ મહિનાથી

વધુ સમય સુધી સંતોષકારક રીતે કામ કર્યું હોવાથી તેણે કાયમી બનવાનો અધિકાર મેળવ્યો હતો.ઉપરોક્ત નિષ્કર્ષ પર પહોંચવા માટે, શ્રમ અદાલતે માત્ર પ્રતિવાદી દ્વારા કરવામાં આવેલા મૌખિક નિવેદન પર આધાર રાખ્યો હતો.

આ બાબત ભેલ અને અન્ય વિરુદ્ધ બી. કે. વિજય અને અન્યો [(૨૦૦૬) ૨ એસ. સી. સી. ૬૫૪] માં પણ વિચારણા માટે આવી હતી, જેમાં તે ઠરાવવામાં આવ્યો હતો:

"નિયમ ૫ સાથે જોડવામાં આવેલી જોગવાઈના સંદર્ભમાં, સુરક્ષા અધિકારીના દરજ્જાના સંદર્ભમાં ઉઠાવવામાં આવેલા કોઈપણ વિવાદમાં રાજ્ય સરકારનો નિર્ણય અંતિમ રહેશે.પ્રતિવાદીએ આવો વિવાદ ઉઠાવ્યો ન હતો.તેમણે ફોજદારી કેસમાં ચુકાદો પસાર થયા પછી જ રજૂઆતો કરી હતી.ફોજદારી કેસમાં વિદ્વાન મુખ્ય ન્યાયિક મેજિસ્ટ્રેટે તેમાં આરોપી વ્યક્તિઓ પર ૫૦૦ રૂપિયાનો દંડ ફટકાર્યો હતો.ઉપરોક્ત ફોજદારી કેસમાં તારણ હોવા છતાં, અપીલકર્તા રાજ્ય સરકાર સમક્ષ દલીલ કરવા માટે તૈયાર હતો કે આ કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રતિવાદી વરિષ્ઠ કાર્યકારી અધિકારીને ચૂકવવાપાત્ર મહેનતાણાનો હકદાર નથી.

પી. રામનાથ ઐયરના એડવાન્સ લો લેક્સિકન, ત્રીજી આવૃત્તિ ખંડ ૪, પાન ૪૪૬૯ પર, અભિવ્યક્તિ "સ્થિતિ" ને નીચે પ્રમાણે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે:

"દરજ્જો એ ખૂબ જ ચર્ચિત શબ્દ છે, જેમાં શ્રેષ્ઠ આધુનિક વ્યાખ્યાઓ અનુસાર, વ્યક્તિના વ્યક્તિગત અધિકારો અને ફરજો (સેલ્મોન્ડ, ન્યાયશાસ્ત્ર ૨૫૩, ૨૫૭) નો સરવાળો અથવા, મૌખિક રીતે સચોટ રીતે કહીએ તો, અધિકારો અને ફરજો માટેની તેની ક્ષમતાનો સમાવેશ થાય છે.(હોલેન્ડ, ન્યાયશાસ્ત્ર ૮૮).

વ્યક્તિની સ્થિતિનો અર્થ તેની વ્યક્તિગત કાનૂની સ્થિતિ છે જ્યાં સુધી તેના વ્યક્તિગત અધિકારો અને બોજોની વાત છે.દુગ્ગમ્મા વર્સસ ગણેશચ્યા, એ.આઈ.આર. ૧૯૬૫ માઈસિ ૯૭ ૧૦૧ પર.
[ભારતીય પુરાવા અધિનિયમ (૧૯૭૨ નો ૧), કલમ ૪૧.]

ન્યાયશાસ્ત્રની ભાષામાં દરજ્જો એ જૂથના સભ્યપદની શરત છે, જેમાં સત્તાઓ અને ફરજો સંપૂર્ણપણે કાયદા દ્વારા નક્કી કરવામાં આવે

છે, સંબંધિત પક્ષો વચ્ચેના કરાર દ્વારા નહીં.(રોશન લાલ ટંડન વિરુદ્ધ યુનિયન ઓફ ઇન્ડિયા, ૧૯૬૭ એસ. એલ. આર. ૮૩૨) " .

ઉક્ત અભિવ્યક્તિને બ્લેકના લૉ ડિક્શનરીમાં વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવી છે જેનો અર્થ છે:

"સ્થાયી; રાજ્ય અથવા સ્થિતિ; સામાજિક સ્થિતિ.બાકીના સમુદાય સાથે વ્યક્તિનો કાનૂની સંબંધ.અધિકારો, ફરજો, ક્ષમતાઓ અને અસમર્થતાઓ જે વ્યક્તિને આપેલ વર્ગ માટે નિર્ધારિત કરે છે.એક કાનૂની વ્યક્તિગત સંબંધ, જે તેના સ્વરૂપમાં કામચલાઉ નથી અથવા પક્ષકારોની માત્ર ઈચ્છા પર સમાપ્ત થઈ શકતો નથી, જેની સાથે ત્રીજી વ્યક્તિ અને રાજ્ય સંબંધિત છે.

માત્ર એટલા માટે કે વ્યક્તિને ચોક્કસ દરજ્જો આપવામાં આવ્યો છે, તેનો અર્થ એ નથી કે તેની સેવાની અન્ય શરતો અને શરતો રોજગાર કરાર અથવા ક્ષેત્રમાં કાર્યરત અન્ય કાયદા (ઓ) દ્વારા સંચાલિત થશે નહીં.અમે જોઈ શકીએ છીએ કે ઇન્ડિયન પેટ્રોકેમિકલ્સ કોર્પોરેશન લિમિટેડ અને અન્ય વિરુદ્ધ શ્રમિક સેના અને અન્ય [(૧૯૯૯) ૬ એસસીસી ૪૩૯] માં આ અદાલતની ત્રણ

ન્યાયાધીશોની ખંડપીઠે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું હતું:(એસસીસી પાનું ૪૪૯, ફકરો ૨૨)

"[અમારું માનવું છે કે વૈધાનિક કેન્ટીનના કામદારો માત્ર ફેક્ટરી અધિનિયમના હેતુ માટે સંસ્થાના કામદારો હશે અને અન્ય તમામ હેતુઓ માટે નહીં.

[આ પણ જુઓ મ્યુનિસિપલ કાઉન્સિલ, સુજાનપુર વિરુદ્ધ સુરિંદર કુમાર [જેટી ૨૦૦૬ (૫) સ્કેલ ૫૦૫]

પ્રતિવાદીઓ કોઈ પદ ધરાવતા ન હોવાથી, અમારા મતે, તેઓ કોઈ પણ પ્રકારના પગાર માટે હકદાર નથી.

જો કે, આ કેસની વિશિષ્ટ હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે અવલોકન કરી શકીએ છીએ કે રાજ્યએ ખાલી જગ્યાઓ, જો કોઈ હોય તો, શક્ય તેટલી ઝડપથી ભરવા માટે પગલાં લેવા જોઈએ, એવી સ્થિતિમાં, પ્રતિવાદીઓના કેસો અન્ય પાત્ર ઉમેદવારોની સાથે વિચારણા કરી શકાય છે.જો કે, વય મર્યાદા, જો કોઈ હોય તો, તેમણે અપીલકર્તાઓ સાથે જે હદ સુધી કામ કર્યું હોય તેમાં છૂટછાટ આપવામાં આવી શકે છે.

ઉપરોક્ત શરતો પર અપીલની મંજૂરી છે.કોઈ ખર્ચ નહીં.

અપીલને મંજૂરી.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.